

Det vil påhvile Adoptionsnævnet i de konkrete sager at træffe afgørelse i overensstemmelse hermed.

Skulle den situation opstå, at Adoptionsnævnets praksis ikke i tilstrækkelig grad afspejler intentionerne i lovforslaget, vil der kunne (og skulle) foretages ændringer i de nævnte forskrifter. Kompetencen hertil tilkommer justitsministeren under sædvanligt politisk ansvar, jf. adoptionslovens § 25.

Der bør i den forbindelse sikres offentligt kendskab til Adoptionsnævnets praksis og øvrige virksomhed. Justitsministeriet vil derfor fastsætte, at nævnet fremover - med virkning fra år 2000 - skal afgive en årsberetning. Årsberetningen vil både omfatte nævnets virksomhed som klageinstans - herunder med konkrete oplysninger vedrørende praksis med hensyn til alder og helbred m.v. - og virksomheden som tilsynsmyndighed og vidensindsamler m.v.

På den baggrund finder udvalget, at lovforslaget - samtidig med at fastlægge den sagligt rigtige tilsynsordning - giver mulighed for politisk kontrol med lovforslagets gennemførelse i praksis. Nøglen til korrektion i tilfælde, hvor Adoptionsnævnet måtte anlægge en i forhold til lovforslaget »skæv« praksis, er ikke tilsynsbeføjelsen, men justitsministerens beføjelse til at udstede (præciserende) administrative forskrifter.

Udvalget betoner, at nævnets opgave er at føre tilsyn med samrådenes afgørelser om godkendelse af adoptanter og deres sagsbehandling i forbindelse hermed. Spørgsmål om, hvorvidt f.eks. samrådssekretariatene handler i overensstemmelse med god forvaltningsskik og herunder iagttager almindelige principper om høflig adfærd m.v. i forhold til adoptanterne, henhører derimod ikke under nævnet. Sådanne spørgsmål vil i stedet - ligesom i dag - kunne indbringes for amtskommunen som personalemyndighed, jf. herom nedenfor.

Med hensyn til tilsynet med de formidlende organisationer har udvalget også overvejet, om dette tilsyn burde ligge hos justitsministeren (Civilretsdirektoratet) og ikke hos Adoptionsnævnet. Når udvalget alligevel ikke har stillet ændringsforslag herom, skyldes det bl.a. som anført i lovforslagets bemærkninger, at Adoptionsnævnet skal være ansvarlig for at indhente, bearbejde og formidle viden på adoptionsområdet såvel på nationalt som internationalt plan. Derved opnår Adoptionsnævnet de informationer om den in-

ternationale udvikling på adoptionsområdet, som må anses for en forudsætning for et effektivt tilsyn med de formidlende organisationers virksomhed i udlandet.

Adoptionsnævnet må således anses for at have de bedste faglige forudsætninger for at varetage det styrkede tilsyn med organisationernes virksomhed, som lovforslaget lægger op til.

Hertil kommer, at det kun er på begrænsede områder, at tilsynet med organisationerne overføres til Adoptionsnævnet. Det drejer sig alene om organisationernes behandling af matchingforslag og organisationernes virksomhed i udlandet.

På alle andre områder - f.eks. vedrørende generelle faglige kvalifikationer, økonomiske og organisatoriske forhold, fastsættelse og opkrævning af formidlingsgebyrer m.v. - forbliver tilsynskompetencen i Civilretsdirektoratet. Det samme gælder kompetencen til at skride ind i anledning af så alvorlige forhold, at der kan blive tale om en fratagelse af autorisationen. Dette gælder også, for så vidt angår virksomheden på matchingområdet og i udlandet. Kompetencen til at fratage organisationerne deres autorisation m.v. vil således i alle tilfælde tilkomme Civilretsdirektoratet under sædvanligt politisk ansvar og ikke Adoptionsnævnet.

Udvalget fremhæver endvidere, at der efter den foreslåede ordning ikke vil være spørgsmål vedrørende samrådene og de formidlende organisationer, som ikke kan indbringes for en offentlig myndighed. Kompetenceordningen, for så vidt angår en række spørgsmål af praktisk betydning, kan i den forbindelse mere skematisk fremstilles således:

- Klager over samrådenes afslag på godkendelse som adoptant kan indbringes for Adoptionsnævnet.
- Klager over samrådenes og samrådssekretariaternes sagsbehandling kan - for så vidt angår spørgsmål af betydning for den trufne afgørelse - ligeledes indbringes for Adoptionsnævnet.
- Klager over overtrædelse af reglerne om god forvaltningsskik, herunder lang sagsbehandlingstid eller uhøflig optræden m.v. i samrådssekretariatene, kan indbringes for amtsrådet.
- Klager over de formidlende organisationers behandling af matchingforslag og over deres